

ov

Wahl im Ab

10

U. g. 17, 9

*NOBILISSIMIS, STRENUIS, NOBILI, AMPLISSIMIS,
Excellentissimis & Doctissimis*

VIRIS

**DN. GEORG-HEINRICH DE
Lockewein /**

**Hæreditario in Gahlitzsch / &c. Reverendisf. & Il-
lustrissimi Principis ac Domini, Domini CHRISTIANI,
Ducis Saxon: Jul: Cliv: ac Mont: uti & Postulati Administratoris
Martisburgens. Consiliario intimo, & Camerae Directori dignis-
simo, Fautori, Promotori ac Patrono suo
honoratissimo :**

Nec non

**DN. IOHANN-Christoff Wex / JCTO
famigeratissimo, Hæreditario in Kulm / &c. ejus-
dem Principis Consiliario intimo, Cancellario, & Præ-
sidi Consistorii Martisburgens. splendidissimo, Amico
Fautori, Promotori ac Patrono suo
colendissimo :**

Uti &

**DN. IOHANN-Christoff NORICO,
JCTO. clarissimo, ac prælaudati Principis Consiliario
Aulico spectatissimo ; Hæreditario in N.
Amico & Fautori suo venerando :**

*Hoc tenue scriptum benevolentia, amoris & Favoris sui
captandi gratia addicit,*

dedicat & offert

ZACHARIAS DE BEICHLINGEN.

P. P.

QUòd Christiani Imperatores, optimi auditores, non parum usq; de civium Reipubl: Romanæ Salute ac honore solliciti fuerint, id vel ex solo s. ult. Procemii Instit: Justinianearum constat, & simul notum est ex l. 61. C. de Decurion. Ubi illis, qui in scientia justis atq; injustis singularem nacti sunt profectum, promotio ad aliquam gubernandæ Reipubl. partem promittitur: qui verò in illa jam tum suum talentum benè collocarunt, immunitas & honos præ aliis defertur; idq; non immeritò: nam si non adsint, qui vel aliorum actiones moderantur, vel custodiunt, vix pax publica, sine qua tamen nulla potest Respublica diu subsistere, conservatur; Contrà autem nemo sine spe præmii literarum studiis se ultrò dedere, & ex divite pauperem reddere velle creditur. Quamobrem illi, qui ad aliquam Reipubl. functionem aspirant, non delitescant, aut pigrescant, multòq; minùs ab antiquis Fabulis juris scientiam discant; sed quotidie alacri in id incumbant studio, ut tandem humanarum ac divinarum rerum solidè sibi comparent notitiam. Pro tali enim opera & arte gubernandi, si non majorem: tamen eandem, quam olim Dorotheus & Irenæus juxta d. l. 61. Cod. de Decur. obtinuerunt, reportabunt; præsertim verò merebuntur, ut ob qualem qualem honorem vel dignitatem iis ex Jurisdic. voluntaria concessam à sordidis excusentur muneribus & ab oneribus personalibus immunes pronuncientur: Inter illos autem non malè nostrates Notarii Publici Cæsarei referuntur, maximè cum illi juxta Doctrinam Imp. Justiniani

*libertatem
et gloriam*

ni studium Juris Elementare absolverunt; Licet enim non
nesciam, quod ex illa quorundam perversa opinione, quod
illorum officium sit vile, adeo, ut vel infamibus commit-
ti possit; honoratorum virorum radiis atq; encomiis non
coruscare posse dicantur: attamen hoc antiquis Imperii
temporibus relinquendum; & cum hodie, illa opinione
merito explosa, aliud usueniat; nimirum, quod cum
hoc ævo & nostris moribus Notarius Publicus Cæs. simul
Judex creetur, exindeq; dignitate haud postrema potia-
tur, ideo statui queat intrepidè, ~~quod~~ Notarium Publ. esse
Reipubl. Romano-Germanicæ membrum ubiq; honori-
ficum & gaudere unâ cum clericis ac cæteris literatis
exemptione à personalibus & cumprimis oneribus sordi-
dis, id quod prolixius à Dn. Nævio in System. jur. ad l.
præcepit nostra Cod. de canone largitionalium n. 2. 3. &
4. deducitur. Probatum quoq; idem ex d. l. 61. in voce
Notarius: Quò utiq; beneficio quid majus dari aut co-
gitari potest? Quid enim magis beat, quàm libertas? quæ
potior aurò. Cui quidem favori, ac honori nil obstare
videtur, quod vulgò dicitur; Notarium esse servum pub-
licum: Nam omnium Doctorum calculo nunc compro-
batum est, quod summus sit honos, inservire Romano
Imperio, vel patriæ & Reipubl. Christianæ succurrere.
Et adeo hæc est illa virga Scribæ, ut de Machir descen-
derent Principes ac Duces de Zabulon, quod B. Luthe-
rus Germanicè vertit: Von Machir sind Regenten kom-
men; und von Zabulon sind Regierer worden durch die
Schreibfeder / Judic. 5. v. 15. aliisq; verbis Germanicis
postea reddidit ita: Die Schreibfeder muß Kånserinne
bleiben/oder Gott wird uns ein anders sehen lassen/Tom.
Jenens. pag. 440. Quibus adstipulatur Hermann. Lathe-
rus Tract. de Jur. Censuum. lib. 1. c. 14. n. 18. ubi docet:
Gelehrte Leute und Bienen müssen wohl in acht genom-
men werden / das sie bleiben; Quocirca si rectius Offi-
cium

cium & Servitium Notariorum P. C. cum primis Juris peritorum libremus, illi potius à servando Servatores patriæ & civium, quàm Servi publici i. e. Famuli populi dici merentur. Verùm enim verò quandoquidem Officium Notariatus ut ut necessarium, utile & honorificum: tamen quamplurimis Civibus Romanis nonnunquam valde possit fieri nocivum, & eo non rarò in ipsam etiam Rempublicam peccari, ideo Imperatori Maximil. II. in Constit. Imperiali Anno Christi natì 1512. Colonix edita excessibus & erroribus Notariorum præcavere & remederi placuit, ne fortasse propter inscitiam quis se excusatione dignum haberi debere opinaretur. Ad exemplum igitur hujus laudatissimi Cæsaris, Nos quoq; Oratiunculæ, actui creandi Notarii Publ. præmitti solitæ loco unum atq; alterum errorem Notariis Publ. familiariorrem differendo, summoq; quasi digito attingere, & si possibile erit, penitus exterminare conabimur. Dicemus autem potissimum, si auditoribus non fuerit molestum, de Origine, usu & necessitate Indictionis Romanæ, cujus quidem difficilis applicatio & congrua determinatio ignorata quamplurimis Notariis Publ. in condendis Instrumentis solennibus iisq; guarentigiatis sæpenumerò negotium atq; summum erroris dedecus generare videntur. Unde non mediocre operæ pretium facere censetur, qui illius involucra & perplexitatem materiæ expedire contendit. Illa verò (ab indicendo dicta) duplici capitur modo: Uno quidem modo pro onere seu munere indictio per Principem vel Imperatorem, seu ut Alciatus in l. inter publica ff. de Verb. Sig. definit; est tributi genus, quod Edicto Principis, subditis indicitur, plerunq; certam quantitatem non complectens: & hoc modo hinc in nostro proposito non potest, nec debet accipi: Quamvis autem ab initio Indictiones illæ fiebant toties, quoties & prout publica necessitas & utilitas eas postulabat: Suc-

cessu tamen temporis cœperunt esse anniversariæ & perpetuæ. Altero autem modo sumitur pro temporis spatio, quod erat trium lustrorum vel trium quinquenniorum (idem enim denotant per l. item quæritur §. qui impleto ff. Locati.) quo scilicet tempore hujusmodi Indictiones seu munera publica exigebantur. Hinc Speculator §. 2. col. 2. vers. post annos & col. seq. de Edit. Instrum. dicit: fuisse illud inductum Romanorum tempore, quibus solvebatur primo lustro seu quinquennio ferrum pro fabricandis militum armis: Secundo argentum pro stipendiariis militibus: Tertio aurum ærario deputandum pro Republ. conservanda & secundum nonnullos pro simulacris constituendis, quibus quidem lustris finitis, finita erat Indictio & de novo incipiebat, Bertazold. de *Claus. Instrument. Gloss. 4.* Cæterum si rem altiùs perpendere & veram ejus Originem demonstrare intendamus, Cedreno in Historia fol. 268. nonnihil tribuendum esse puto: nam is ibi statuit: quod Indictionis Romanæ constitutio incidat in annum Regiminis Divi Imperatoris Augusti decimum 5tum, qui est annus secundus post victoriam apud Actium contra Antonium & Cleopatram & post occupatum Regnum Ægypti; licet hoc ego erroneum æstimem, quod juxta ejus mentem Indictio ab Actio derivetur: Item quòd illius usus & valor sub Regimine Imperat. Theodosii Senioris eo tempore, quo torneamentorum ludi Olympiaci apud Græcos quotannis fuere celebrati, cœperint. Multò minùs verisimile est, quòd quidam opinentur, Indictiones Romanas jam ante Christum natum; imò ante usum & tempora inaugurandi Imperator. Roman. inventas atq; usurpatas esse; siquidem in nulla legitur historia, aliquam ante Christum natum vel Concilium Nicænum usu receptam & approbatam fuisse. Sunt præterea, qui non verentur asserere, quòd Indictionum omnium initium ex Onuphrio Panvino in Fastis

Fastis Roman. fol. 391. referendum sit ad annum Christi
312. die 24. Septembr. ubi Imp. Constantinus bis Consul
& Imp. Licinius bis Consul Rom: fuerunt; & quidem 20.
anno Constantini Magni in Concilio Nicæno, idq; eum
in finem, ut ex eo tempore Indictiones numerari debe-
rent, ne oblivioni celeberrima illa traderetur victoria,
quam Deus prædicto die Imperatori Constantino septimo
die Regiminis Imperii dederat contra Tyrannum Maxen-
tium, qui apud Actium fracto ponte Mylvio, quem is
cum magna suorum Copia transierat, simul decidens in
Tiberim suffocatus est; prout hoc post Bünting. in Chro-
nologia sub Cyclo 312. ad vocem Constantinum; fusiùs
deducit Bachov. ad Treutl. Vol. 2. Disput. 5. Thes. 3. Lit. C.
ibi: Indictionum, ait, initium ad Constantinum & ad il-
lum annum, quo quasi auspiciis crucis prælatæ in Labaro
ille Maxentium fuderat, & post apertam religionis Chri-
stianæ professionem, sensim abrogatis gentilium sacris,
ludos etiam solennes Græcorum in Olympiacis, quod in
iis quoq; Diis sacrificabatur, inhibuerat; ut proinde in
locum Olympiadum, per quas antea tempora computa-
bantur, novam rationem ea per Indictiones computandi
substituendam censuerit; quas hoc nomen accepisse exi-
stimat non ab Indictione tributi, ut vulgò putatur, unde
nomen Germanicum *der Römer Zinszahl*; Sed quasi
Indicationes, quòd Constantino cœlitùs ostenso crucis
signo, victoria de Maxentio significata & indicata fuisset;
à quo tempore etiam, & quidem 8. Calend. Septembr.
quasi à nova Epocha partæ Tranquillitatis Ecclesiæ Chri-
sti, initium factum fuerit Indictionum, ita ut quindecim
Indictionibus, & totidem annis, numero ad computan-
dum faciliori elapsis, prima rursus Indictio inchoetur.
Hanc opinionem Krentzheimius in Chronicis suis lib. 2.
Declarat. 2. cap. 2. optimam verissimamq; arbitratur;
mihiq; præ cæteris eandem placere certum est: Valeant
igitur,

igitur, qui nobis aliam suggerere sententiam moluntur. Valeant quoque, qui nobiscum consentire fastidiunt: Nec enim illi nostræ obviare videtur, quod Chytræus in Chronolog. ad Ann. Christ. 313. pag. 264. tradit; nimirum Imp. Justinianum in Novell. 47. initium Indictionum ad natalem Christi transtulisse; quoniam id ibi dispositum non reperitur; deinde verò, quamvis id ibidem sancitum extaret; tamen id ideò factum esse putem, ne in computandis Christi & Imperii Christiani annis confusio vel error nasceretur; aut ne memoria Obedientiæ Christi, quam in tributis Imperatori Augusto solvendis præstitit, interiret: At magis est, quod computatio omnium & singularum Indictionum ex tempore nati Christi usque ad Annum Christi 312. d. 24. Septembr. fictione quadam Juris Publici retrograda, quantum quidem attinet usum eam in documentis adhibendi, *introducitur*: hujus rei ratio est, quòd ante illud tempus nulla indictio vel Cæsaris Regimen scribi consuevit: Equidem meâ sententiâ totius rei ac negotii cardo in eo consistit, ut distinguatur inter ejusdem Inventionem vel introductionem, & inter usum illam scribendi vel annos Christi juxta eam numerandi: Nam quoad illam tempore Dictaturarum lustra, ex quibus Indictio constat, jam tum in tributis colligendis juxta sententiam Henrici Knaustini in Libr. Elementar. de arte Notariatus observata sunt: uti & tempore Imp. Augusti ipsa Indictio floruit: Quoad hanc scilicet illius usurpationem in Instrumentis, eadem anno 312. publicè commendata & recepta est: Et licet nonnulli adstruant, quòd Christus tertia vel quarta Indictione i. e. tertio Indictionis anno natus sit, tamen exinde non statim inferendum judico, tempore Christi nati Indictionem in Instrumentis scriptam, aut scribi oportuisse: Contra verò proditum est, quòd annis 312. quibus primam Indictionem scribi invaluit; tres desint anni, quò minus
vigin-

viginti & una Indictiones à tempore nati Christi sint completæ. Malè itaq; omnia ad Regimen Imperatoris sine discrimine referuntur: Cum primis autem quia apud extraneos ante Constantini tempora nulla de Indictione mentio habeatur, & apud Ecclesiastica monumenta prima mentio reperiat in concilio Romano sub Papa Julio, qui Sylvestro successit, & apud Ambrosium in Epistola ad Episcopos Æmiliæ provinciæ; tum etiam quod ex Græcis Fastis exploratum reddatur, sub dicti anni Consulibus cœptas numerari Indictiones Constantianas. His ita prælibatis, restat nunc, ut ostendam, ad quid conducat Indictio. Communis quidem Doctorum sententia est, quòd hæc temporis periodus ideò sit constituta à Romano populo, ut tributum in illa certis intervallis & metalli varietate solvendum, illius provinciæ (potissimùm longè disitæ) eò commodiùs & citiùs offerrent. Unde tandem & lege & consuetudine introductum esse arbitror, quòd nullus contractus vel negotium civile validum haberi debuerit, nisi hæc Indictio ad perpetuam collectarum memoriam in omnibus documentis, literis & contractibus fuerit expressa; Sicut etiamnum in Notariorum Publ. Instrumentis videre licet. Sanè ut quindecim annorum periodo aliquid cœptum absolveretur, & in Tabulas publicas referretur, nullam aliam apud antiquas hujus temporis memorias rationem reperire licuit, nisi quoad stipendia militaria cum quindenis emeritis, miles honesta missione, concessa capitationis immunitate, si vellet, solutus militia abire posset, si nollet, majoribus privilegiis augetur. Certum autem est, quòd hæc annorum computatio, ut supra dictum, in locum Olympiadum substituta sit, cum illo tempore non esset usitarum, ut quis annos Christi vel Regiminis Imperatorum, utpote qui medio in anno regnare cœperunt, in literis obligationum numeraret. Interim hîc sicco pede, quòd ajunt, præterire non
B licet,

licet, quòd usù Imperii numerus Indictionum Notariis vel
Tabellionibus Cæsareis 24. die Septembris; Pontificiis
autem 25. die Decembris in Instrumentis consignandus sit:
Attamen apud Historicos hoc discrimē tam strictè ubiq;
non observatur. Cum itaq; Notariis incumbat, ut ii in
Instrumentis apponant annum cujuslibet præsentis In-
dictionis, seu potiùs ipsam Indictionem annum ipsius de-
notantem, succedit jam, ut Notariis indicem, quo modo
moderna Indictio investigari queat: illa autem semper
reperiri potest dividendo annos Domini per quindenari-
um, & addendo 3. quia tertia agebatur Indictio i. e. ejus
annus tempore nativitatis Christi, & sic Figuratè conti-
nens sumitur hìc pro contento, ut tandem habeatur vera
& præsens Indictio, quod ex his versibus per Speculato-
rem suprà allegatum d. l. positus facilè cognoscitur; cum
is ita computando canit:

Si per quindenas Domini diviseris annos,
His tribus adjunctis, Indictio certa notatur.

Quibus Glossa addit alium versum in cap. Inter dile-
ctos. x. de Fide Instrumentor. scilicet talem:

Si nihil excedit, quindena Indictio erit:

Hoc est, adde semper numero annorum Christi. 3., &
quod emergit, divide per 15. Relictum ex divisione est
præsens Indictio illius anni: Sin verò nil relinquatur;
tunc numerus 15. est illa Indictio: Sed observandum est,
quòd semper in mense Septembri initium numerandi fie-
ri oporteat: Nam Indictio initium 2. vel 8. die mensis
Septembris Anno 312. post nativitatem Christi, sumpsit,
cui numero tres deficiunt anni, ita ut numerus 15. non sit
completus. Causa genuina istius est, quòd tunc tempo-
ris non solum omnes fructus & census sint maturi & usui
destinati; sed etiam quòd tunc ex communi omnium suf-
fragio unicuiq; pensiones annuæ solvendæ veniant: quam-
vis illud tempus de consuetudine ita accuratè non obser-
vetur;

vetur; Sed plerunq; per totum annum, annus Christi & annus Indictionis eundem faciant Cyclum, ita ut primus Indictionis annus anno Christi concurrente sit tribus mensibus longior: cæteri autem sibi æquales, Zeiler. in Centur. 4. Epistol. 51. Est itaq; in propatulo, quod semper numerus ternarius anno Christi addendus sit; si quis veram Indictionem præsentem indagare allaboret: Exempli gratia hodiè annus 1667. currit, cui numerus 3. addendus, tunc 1670 emergit, & per 15. dividendus, tunc relinquuntur 5. Quæ omnia plenius exponuntur à Glossatore in cap. inter dilectos x. de Fide Instrumentor. Lit. N. Tandem etiam ad id confert Indictionis scientia, ut temporum annos Instrumentorum Clausulis sparsim insertos resolvere & ad certum numerum reducere valeas, Exempli gratia: Divus Justinianus immensæ juris difficultati remedium facturus, Indictione septima Imperij sui i. e. Christiano 521. Constitutiones Imperatorum in unum Codicem digessit: Et Indictione 12. i. e. quinto anno post, innumera Juris Consultorum scripta, quæ in duo millia librorum & trecies centena millia versuum propagata habebantur, in 50. libros redegit, Post Indictione 13. sc. anno Christi 526. ad emendationem novi Codicis manum admolitus est, eumque multis novis Constitutionibus locupletavit; quo hodie utimur. Quia verò suprâ dictum memini, ne unius atque alterius Erroris à Tabellionibus Cæsar. commissi, rationem habiturum esse, hîc monendum commodè censeo, quòd si Notarius Indictionem in Instrumento solenni omiserit, illud tunc planè concidere, & nullum esse: sin verò tantum corruptè & erroneè, quod tunc corrigi possit & valeat, Cagnol. tom. 3. ad l. si librarius 93. ff. de Reg Jur. n. 19. Ubi tamen id aliter receptum est de consuetudine, posse illud oppidò valere, licet omissa sit Indictio: Similiter si erratum est in annis Domini apponendis, & Indictionis simul;

tunc præsumi magis errorem in Indictione, quàm in annis Domini Vid. Vital. de Cambin. de Claus. fol. 150. n. 12. Ut autem nunc intermittam Cardinalem illam quæstionem, Utrum sc. Tabellio errorem suum corrigere queat; circa quam quidem contemplandam in Instrumentis conficiendis duo benè sunt observanda; scilicet illud, quod ad Notarium (ut annus, dies, Indictio, & similes solennitates) & illud, quod ad partes spectat, videlicet substantia contractus: & primò quantum ad Notarium attinet, omnes communiter concludunt, quòd in his, quæ spectant ad Notarium, in quibus error non vitiat, prout est error Grammatices & Orthographiæ, vel si verbo restitutionis pro Institutionis, & Falcidiæ pro legitimæ; vel substituo pro constituo usus fuisset, Notarius errorem corrigere possit, etiam parte non citatâ, & sine licentia iudicis, etiam eo casu, ubi parti Instrumentum esset datum, quia emendatio nemine lædit, nec pars habet causam conquerendi, cur is corrigat: licet præstet, ut Tabellio Instrumento Parti tradito ab ejusmodi correctione absteat, nisi iudex Ordinarius id emendet: Ego utique dispicere ulterius hic appeto de errore, qui circa Indictionem accidit; is autem est vel Commissionis: ubi sc. Indictio Instrumento adjecta; sed non illa, quæ nunc in computatione est justa & annalibus conformis; vel est omissionis. Prior non vitiat Instrumentum: altera verò Omissionis omnino illud invalidat, nisi forsitan ex aliqua loci consuetudine omitteretur, prout in Italia id pluribus in locis non insolitum esse novimus; vel Indictio in Protocollo Notarij sit expressa; tunc enim licet in Instrumento omissa, illud nihilominus valet, Cagnol. d. l. n. 20. Vital. de Cambin. Tract. de Claus. fol. 148. n. 10. & 11. cum seqq. Tandem hæc talis quæstio loco corollarij moveri potest, An etiam Notarius parti ad interesse teneatur, quando scribere Indictionem, vel aliam aliquam solennitatem aut veritatem
omisit?

omisit? Ad quam respondetur, quòd si is in Protocollo
Imbreviaturæ contractus per eum celebrati non fecerit
mentionem & sic istius non benè recordetur, is tunc te-
neatur de sua negligentia parti læsæ ad interesse i. e. ad
dispendium. Id quòd tamen verum intelligas, quando de
ferie contractus veritas sciri non possit: nam si superes-
sent testes, qui de veritate negotij recordantur, magis ju-
vat, ut tunc Notarius ipsos testes, qui contractui inter-
fuerunt, & de negotij ferie recordantur, examinari, & de
ipforum dictis instrumentum confici curet. Postremò
propter Exordij argumentum hïc etiam illam quæstio-
nem: An Officium Notariatus sit Dignitas, & si sic, an il-
lud etiam nobiles ambire ac sine imminutione Status ex-
ercere valeant? proponere non erit inutile: Et quan-
tum ad meam sententiam spectat, Ego statuo, quòd sic:
Nam licèt à quibusdam doceatur, quòd Notarius Pub. sit
vilis, quia omnibus inservire teneatur: similiter, quòd il-
lius officium sit munus personale, quin, quòd etiam infam-
is Notariatum exercere possit & si Decurio exercet No-
tariatum, perdat Dignitatem Decurionatus: imò quòd
etiam Doctores, Clerici & Senatores per Constitutionem
Maximil. Notariatus juramento & exercitio absolvantur:
(putà; non ob turpitudinem functionis; sed alia
Reipubl. negotia) attamen illud & ejusmodi alia ad an-
tiquam Imperij formam restringenda veniunt: quia tunc
temporis officium Notariatus non erat tam amplum, ho-
nestum & necessarium; & quilibet judex sibi Notarium
ad placitum creare poterat; id quòd nunc non æquè li-
citur est, sed constat inter omnes, quòd illius collatio ho-
die inter majora regalia vel Reservata Cæsareæ Majesta-
tis computetur. Deinceps etiam illo tempore adhuc
Servitutes hominum personales colebantur: Tertiò
necdum Judicis officium in actibus voluntariæ Jurisdi-
ctionis cum illo erat connexum: Quartò neque per Re-

cessum Imperialem vel consuetudinem Germaniæ condecoratum: imò ab abusu & vulgi opinione ita, prout nunc cernitur, necdum vindicatum: Quamobrem ego quidem statuo, quod hodiè apud Nos Notariatus ob annexam Jurisdictionem voluntariam non tantum Dignitatem; sed etiam immunitatem: imò ex Formula Juramenti Notariorum vulgaris, Adjutorium summi Magistratus conferat: ita ut illud Nobilitatem non obfuscet, & hac ratione Nobilis non erubescat, tanti momenti & sublime officium: si modò istud moderatè & discretè exercent, ambire & obire. Nam Notariatus est ars honesta honoratis viris digna. Idque eò magis, quia olim Nobiles fuerint Judices & reipublicæ litterariæ addictissimi: Unde Nobiles de Taxalis olim Notariatum exercuerunt Prosp. Farinac. Decis. 594. n. 3. Interea Ego non diffiteor, quod ipse tales & transitu in civitate Unnaënsi & alibi in necessario itinere ad eorum preces & Instantiam creaverim. Tandem & hoc non abludit à proposito, quòd Notarius in proprio à se gesto actu instrumentum, quod vim probandi habeat, conficere non possit; ut ut Indictione justa usus est, quia nemo potest alterum sibi suo Instrumento, quod ipse conscripsit, obligare l. 5. 6. & 7. C. de Probat. & tale Instrumentum meritò haberetur suspectum, quia metuendum foret, ut notarius affectibus indulgens, suoque commodo studens falsum conscriberet Instrumentum: Pro uxore tamen Instrumentum conficere optimè potest Bart. in l. 18. in princ. ad L. Cornel. de Falsis. ut & pater pro filio Bart. in lib. 11. in princ. ad L. corn. de Fals.

Ex his prædictis, Dn. Auditores honoratissimi, jam fati liquet, quàm cautè, quàm scitè & doctè Notarius Publ. Cæsar. in negotiis humanis procedere debeat; ita ut ille summam in officio suo operam impendere teneatur, ne potissimùm in clausulis Instrumentorum impingat, aut errores substantiales committat. Cum igitur præsens, no-
vus

vus Candidatus Notariatus Favorem meum persuasum sibi habeat, ac se mihi in Examine solenni satisfacere posse confidat, Ego ipsum diutius detinere nolo; imò benevolentia & promptitudine ipsum precibus gratificandi potius antevertere satago. Deus ter-opt. max. itaque in eo operetur, ut non tantum in examine; sed etiam in maximi momenti officio ipsi committendo laudabiliter se gerat, adeò, ut egò ipsi petitos publicos honores condignè conferre possim, & ii illius animæ salutare, patriæ utiles, indigentibus verò grati acceptique existant! Dixi.

Aphorismi quidam de Laudemiis Ecclesiasticis
cum annexis juribus Emphyteuticis Chartæ vacuum
superantes iique selectissimi.

Aphorif. I.

Licet ante omnia inter bona Emphyteutica & censitica distinguere nos oporteat; cum ex sola laudemij solutione prædium non censeatur Emphyteuticum Besold. in Thesaur. jur. voc. Handlohn: tamen in favorem Ecclesiæ omnia bona censitica habentur Arumæ. Exercit. 14. Mascard. de Probat. Concl. 281. n. 1. Reyger. Thes. jur. voc. Emphyt. n. 124. Scheplicitz. in Promptuar. juris tit. 10. §. 1. n. 19. ubi simul probat, quòd idem dicendum sit, cum Emphyteusis à privato Ecclesiæ inserviente concessa sit. Si enim bona Ecclesiastica non essent Emphyteutica; sed censitica, ea aperta non ad Patrimonium Ecclesiæ: sed ad Dominum Jurisd. politicum reverterentur: id quod tamen absolum est: Ergo & prius non quadrat.

2. Est autem Emphyteusis duplex Civilis & Ecclesiastica: in illa ob non solum canonem per triennium: in hac verò, per biennium Emphyteuta prædio privatur Scheplitz. d. l. ad §. 2. n. 2. Reyger. Thes. jur. voc. Emphyteus. n. 39. Et hæc pœna statuta est in Novell. 120. cap. 8.

3. Unde

Emphyteuta

3. Unde jura civilia loquentia de Emphyteusi non habent locum in Emphyteusi Ecclesiastica Jul. Clar. in Sent. lib. 4. §. Emphyteusis qu. 48. aut contra personas Ecclesiasticas Thomas Trivisian. Tract. de caus. civil. lib. 1. Decis. 5. n. 14.

4. Idque in tantum verum est, ut ne quidem ipsi Imperatori potestas disponendi super Ecclesiasticis proveniuntibus in illius præjudicium competat Jul. Clar. Sent. lib. 4. §. Emphyteut. qu. 28. §. nec dicatur add. Authent. cassa. C. de SS. Eccles.

5. Certum est etiam, quòd Emphyteuticus contractus comparetur Locationi & conductioni Reyger. d. 1. n. 60. jam verò planum est, quòd Prælatus successor non teneatur stare Locationi & conductioni Prædecessoris Reyger. Thes. jur. voc. Ecclesia n. 56. Ergo nec Emphyteusi.

6. In Emphyteusi Ecclesiastica non succedunt hæredes extranei, ut uxor, filij naturales & Legitimati, Reyger. in Thes. jur. voc. Emphyteusis n. 3.

7. Laudemia variis casibus solvi debent: nam solvenda sunt ex contractu permutationis, Besold. in Thes. jur. voc. Handlohn §. item ex contractu. Similiter qui dividit, tenetur illa solvere Capel. Tholosan. in Tr. Decis. qu. 27. & 75. in marginal. Licet ex pura donatione laudemium non competere ibid. qu. 178. contra Reyger. in Thes. jur. voc. laudemium n. 8. asserat. vid. Struv. de Renovat. Invest. cap. 10. Aphor. 13. Debent, etiam solvi in Retractu à proximioribus, Reyger. d. Tr. voc. Laudemium n. 3. Præterea debentur à secundo vel tertio Emptore tota residua per actionem Emphyteuticariam: Et ultimus emptor rem retinere cupiens omnia antea non soluta laudemia solvere tenetur Reyger. d. 1. n. 3. In summa Laudemium debetur pro omni alienatione rei Emphyteuticæ. Reyger d. 1. voc. laudemium n. 1.

Qua-

Quamobrem laudemium solvi debet ab Emptore rei sub-
hastatæ; licet aliàs in venditione necessaria i. e. rei
communis non debeat vid. Dn. Philipp. de Subhast. cap.
de Laudemio.

8. Emphyteuta tenetur quoq; ostendere Domino In-
strumentum rei Emphyteuticæ Reyger. in Thes. jur. voce
Emphyteus. n. 77. Sicuti etiam quantitatem agrorum Co-
ler. Consil. 31. n. 158. cum seqq.

9. Est autem laudemium 50. pars pretii & non valoris:
Reyg. d. l. n. 3.

10. Non semper Emphyteuta privatur prædio Emphy-
teutico ob non solutum canonem; nam caducitas est re-
missa ex receptione canonis pro tempore futuro, nec re-
fragatur protestatio ceu facto contraria Prosp. Farinac. De-
cis. 916. n. 5. Menoch. de recipiend. possess. remed. 9. n.
152. Idem quoq; verum est de casibus erroris, paupertatis,
pestis & calamitatis bellicæ, sterilitatis omnimodæ: &
succurritur hæredi per restitutionem in integrum Reyger.
in Thes. jur. d. l. n. 117. Glos. ad l. 2. in verb. Legem C. de
jur. Emphyteut. Dec. Conf. 58. in fin. Jul. Clar. in Sent. l.
4. §. Emphyteus. qv. 10. & 8. cum seqq. versicul. etiamsi
pro 1000. annos cessaverit & versic. Sed nunquid. Add.
Carpz. l. 1. tit. 9. §. 91. Reyger. d. l. n. 108.

11. Ignorantia hæredem nescientem rem fuisse Emphy-
teuticam & non solventem Canonem excusat à caducitate
Reyger. in Thes. jur. voc. Emphyteus. n. 6. Id quod ad-
huc magis procedit in simplici censita canonem non sol-
vente ibid. n. 12. per Constit. Elect. Sax. 39. p. 2.

12. Emphyteuticarij ob præscriptionem 40. annor.
non possunt destitui & dicuntur Domini fundi l. 12. & 14.
Cod. de Fund. Patrimon. add. l. 4. De Præscript. longis.
tempor.

13. Dominus directus sciens caducitatem tacendo remi-
sisse pœnam creditur, etiamsi conventum fuerit, quod res

C

ipso

facto caderet in commissum, Reyg. in Thes. jur. voc. Emphyteusis. n. 109. & n. 132.

14. Emphyteuta Ecclesiæ si per annum & dimidium cessauerit à solutione canonis & citatus à Prælato fuerit contumax, cadit Emphyteusi, non expectato biennio Reyger. d. l. n. 127.

15. Emphyteuta canonem solvere non potest per partes invito Domino; imò per divisionem rei Emphyteuticæ canonis solutio non dividitur, sed quilibet ex dividendibus potest in solidum conveniri, & non factâ solutione per unum legitimo tempore, tota res cadit in commissum, licet alter solverit pro parte sua. Reyger. d. l. num. 220.

16. Emphyteusis Ecclesiastica non extenditur in infinitum, vel ad hæredes, nisi id pacto caveatur Bald. super Feud. Rubric. de Feudis March. n. 7.

17. Si Emphyteuta dedit in dotem bona Emphyteutica æstimata venditio est, in qua requiritur consensus Domini, ut in cæteris meris venditionibus; licet is non requiratur in simplici datione in dotem. Tyraquell. tom. 3. de Retract. §. 35. Glos. 14. n. 21. add. Speculat. de Locat. §. Nunc aliquis vers. 110.

18. Laudemia etiam tum, cum Dominus directus moritur, novo Domino à possessoribus rerum Ecclesiasticarum in Emphyteusin datarum debentur per l. 3. C. de Jur. Emphyt. Nam ubi eadem ratio, ibi idem jus statuendum: nec hic fit extensio Alex. l. 5. Conf. 5. num. 24. Abb. ad c. nihil. col. Antepenult. De Election. Non Obstat, quòd in tali casu exactio laudemiorum dicatur odiosa, quia hæc regula tunc tandem vera est, si non publicam utilitatem vel Favorem Ecclesiæ respiciat, l. 2. §. Exercitium ff. his, qui notantur infam. Prædicta Lex 3, verò §. Et ne Avaritia &c. non usum, sed abusum coercet, unde Domino Legislatori hoc honorarium non est odiosum:
cum-

cum primis, quoniam Translatio Loci (de qua in d.l.) de Dominio potiori exaudienda est, id quod patet ex ibid. subsequenti Adversativa. Quâ quidem lege Ecclesia eatenus, quatenus tendit in favorem, juxta Panorm. utitur. Idque eò magis, cum isthæc per consuetudinem Germaniæ in omnibus ferè Episcopatibus confirmata sit. vid. Adam Struv. d. Renovat. Investitur Aph. 14.

19. Consuetudo autem Curie Capituli in percipiendis fructibus est præ cæteris attendenda per l. 1. & 3. C. quæ sit long. consuetud. verbis: quod Curis & collegiis præstitum esse cognoscitur.

20. Illa quoque ex libris Canonorum & Instrumentis probatur Nicol. de Passerib, de privat Script. l. 5. in princ. n. 3. 6. & 9. Hart. Pistor. qu. 30. n. 12. Finckelthaus. 117. Ruding. in Observ. Cameral. cent. 5. Obs. 86. Rebuff. Tract. de lit. Obligat. Glos. tert. n. 12.

21. Quamvis autem Judex secundum consuetudinem judicare debeat, ne litem suam faciat Reyger in Thes. jur. voc. Consuetud. n. 7. per Gail lib. 1. Obs. 36. Gæden Conf. 12. pag. 37. n. 9. vol. 1. Attamen generalis & notoria consuetudo non debet probari, Mynsing. Cent. 5. Obs. 96. n. 6. De qua Doctore attestanti creditur ibid.

22. Allegans consuetudinem tenetur eam factis de super articulis probare. Reyger in Thes. jur. voc. Consuetud. n. 29. & 80.

23. Consuetudo respectu causæ principalis ob quam introducta est, non est odiosa, sed favorabilis Cravett. 118. n. 9. capit autem robur ex tacito populi consensu: Ergo non opus judiciis præsentia Reyger. d. l. n. 52.

24. In Juribus concernentibus universos ejusdem Curie Emphyteutas unius factum ex connexitate causæ juxta Frideric. Mindan. de connex. caus. alteri nocet, & consuetudinem inducit, sunt enim quasi socij ejusdem prædij citra consensum Domini indivisibilis per vulgata.

25. In Emphyteusi datur personalis propria & specialis actio Emphyteuticaria pro laudemio solvendo: uti & tacita hypotheca cum privilegio praelationis ratione laudemij in concursu creditorum, Frantz de laudem. cap. 16. Ratio est, quia est nominatus contractus bonæ fidei Reyger. d. l. n. 59. Struv. d. l. Aphorif. 17. & laudemium in recognitionem domini directi debetur. Dn. Richter. de Privileg. credit. 62. memb. 5. n. 11.

27. In Emphytheusi Ecclesiastica scriptura conventionis est necessaria Scheplitz. d. l. tit. 10. §. 2. n. 6.

28. Si contingeret, quòd aliquis possedisset ultra 30. vel 40. annos pro uniformi canone bona aliqua & deinceps Dominus, cui persolvitur canon, vellet possessori bona illa eripere, an contra Dominum istum tueri se queat, quærun Dd. & Baldus respondet in l. male agitur 2. C. de præscript. 30. ann. jus Emphyteuticum, seu perpetuum colonix jus tanto tempore præscribi, ita ut expelli nequeat possessor. id quod etiam Jason in l. 2. n. 155. de jur. Emph. approbat, asserens id omnes ita sequi, & hoc verum esse sive de titulo ac tempore Locationis constet, sive non: vid. Scheplitz. d. l. tit. 40. §. 9. n. 2.

¶

F I N I S.

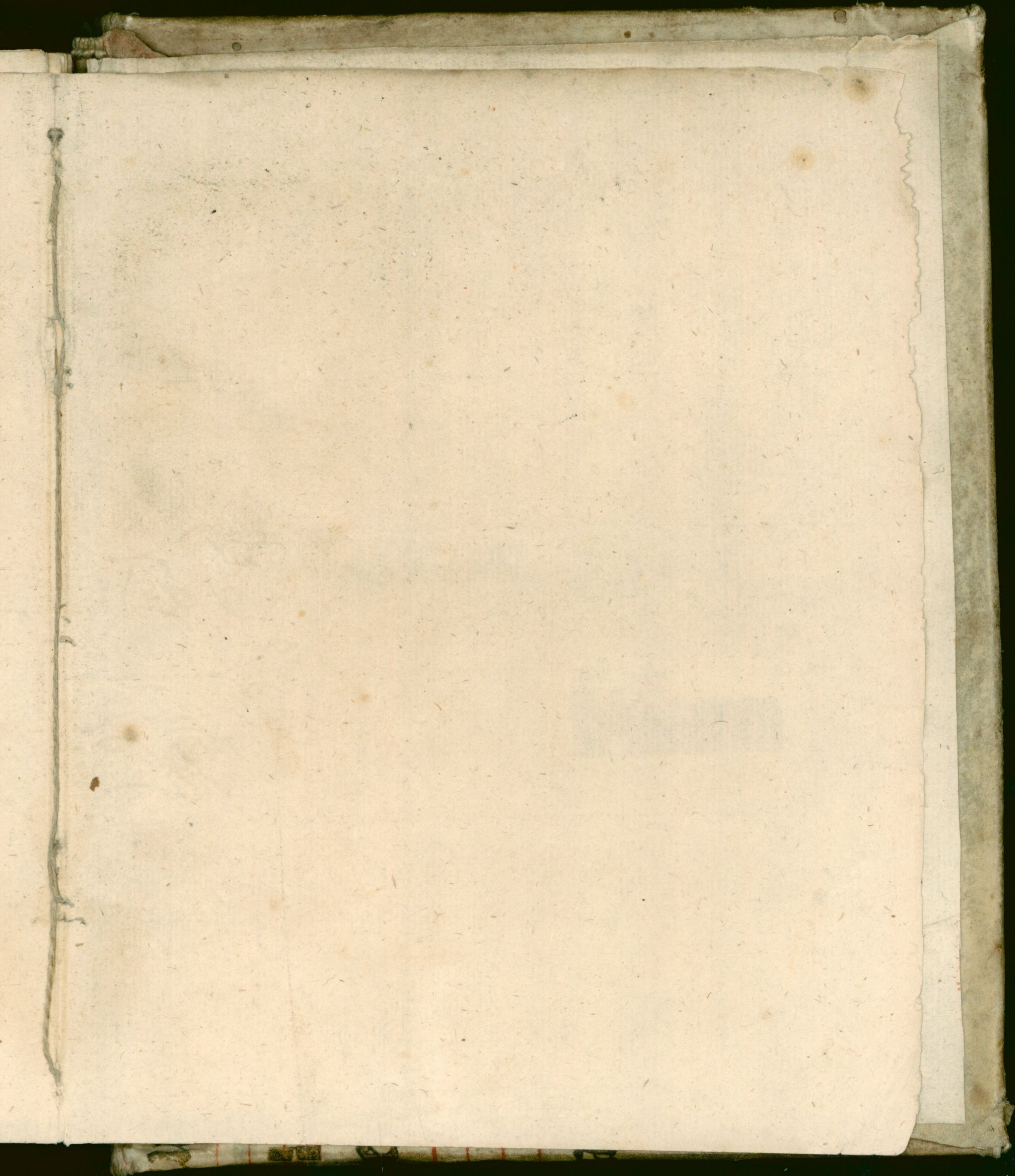

94 A 7360

94 A 7360

ULB Halle
002 381 974

3

56.

17/17

A **S**piritu Sancto et ceperunt loqui
omnes et omnia que in
humana dicitur suo illud. Eua

B.I.G.

Farbkarte #13

RSUS -JURIDICO- ICUS,

ssitate Indictionis Ro-
usdam Erroribus ex
profluentibus,

mpositum, Loco Ora-
urali præmisit

HARIAS

slingen /

LAT. CÆS. S. R. I.

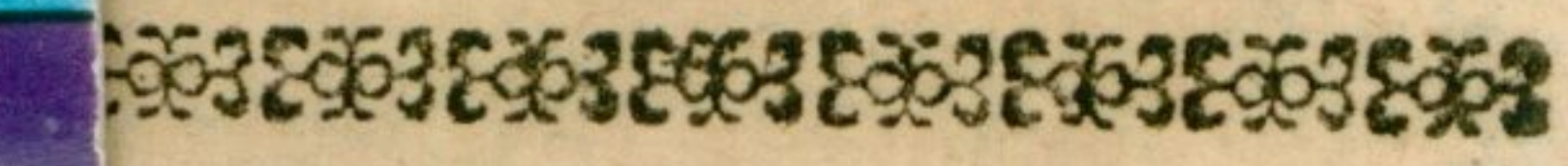
nicus Capitularis Mar-
Præpositus in Ecclesia
Sixti ibid.

ruditissimorum Virorum
f. crearet

Virum-juvenem

ORVM Suttich /

ingularem requisitionem

reæ Koch, Typographi,
XVIII.